

Sygn. akt XIII GC 70/13/Ap

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Katowicach XIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : SSO Arkadiusz Przybyło

Protokolant : Malwina Obrzut

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2013 r. w Katowicach na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.

przeciwko (...) Spółka jawna (...). C., K. (...) Spółce jawnej w C.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. na rzecz pozwanego (...) Spółka jawna (...). C., K. (...) Spółki jawnej w C. kwotę 977,00 zł (dziewięćset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Arkadiusz Przybyło

Sygn. akt XIII GC 70/13/Ap

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. wniosła o zobowiązanie pozwanej (...) Spółka Jawna (...). C., K. (...) Spółki Jawnej w C. do usunięcia naruszających dobro osobiste powódki jej danych z należącej do pozwanej bazy dealerów samochodowych ze strony internetowej pod adresem <http://www.superauto.com.pl/dealer-marki-c.,5,pr,c.html>, o zobowiązanie pozwanej do zapłaty kwoty 2.000 zł na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża, o zobowiązanie pozwanej do zapłaty kwoty 1.000 na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, a także o zasądzenie na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając pozew powódka wskazała, że prowadzi działalność gospodarczą, jest autoryzowanym dealerem pojazdów marki C.. Pozwana na prowadzonej przez siebie stronie internetowej pod adresem <http://www.superauto.com.pl/> umieściła dane powódki bez zgody i wiedzy powódki. Pismami z dnia 5 września 2012r. i 18 października 2012r. powódka wzywała pozwaną do usunięcia danych ze strony internetowej pozwanej, jednakże bezskutecznie. Stronę powodową z pozwaną nie łączą jakiegokolwiek stosunki prawne, strony nie pozostają w jakiegokolwiek zależności, które uzasadniałyby posługiwanie się przez pozwaną danymi powódki, czy zamieszczanie danych powódki na stronach internetowych, zaś powódka stanowczo odżegnuje się od jakiegokolwiek współpracy z pozwaną, a nawet kojarzenia z pozwaną. Pomimo, że dane dealerów samochodowych są jawne, to ich umieszczanie na stronie internetowej bez zgody i wiedzy powódki stanowi swoiste naruszenie dóbr osobistych, przy czym powódka

przywołała przepisy art. 24 k.c. i 448 k.c. dla uzasadnienia prawnego swoich żądań, jak i wskazała, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki, w szczególności: dobrego imienia, wiarygodności, reputacji.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że powództwo jest bezzasadne i zaprzecza, jakoby dopuściła się naruszenia dóbr osobistych powódki – dobrego imienia, wiarygodności

i reputacji. Przyznała pozwana, że na prowadzonej stronie internetowej, pod adresem <http://www.superauto.com.pl/dealer-marki-c.,5,pr,c..html>, zamieściła dane strony powodowej w postaci firmy i adresu prowadzonej działalności, które są jawne i zgodne

z stanem faktycznym. Umieszczenie przedmiotowych danych nie wprowadza w błąd

co do ewentualnej współpracy, czy nawiązania stałych stosunków gospodarczych,

choć sporadycznie transakcje między stronami miały miejsce. Umieszczenia danych miało wyłącznie informacyjny charakter. Strona pozwana prowadzi działalność w zakresie sprzedaży samochodów osobowych nowych, jak i używanych, a ponadto działalność pośrednictwa w zakresie zakupu samochodów nowych, różnych marek u szeregu dealerów

na terenie całego kraju. W zakładce witryny internetowej „Dealerzy samochodów nowych” zamieszczono dane około kilkuset dealerów, w tym powódki, przy czym brak jest jakichkolwiek oznaczeń, czy też sformułowań wskazujących na kooperację stron lub sugerujących, że pozwana pełni funkcję przedstawiciela powódki. Działania pozwanej miały charakter informacyjny, a w zakresie treści umieszczonych na stronie internetowej brak jest takich, które zawierałyby sądy wartościujące na temat strony powodowej, prowadzonej przez nią działalności, sugerujących współpracę stron, wskazujących na udzielenie referencji przez stronę powodową. Reasumując, pozwana wskazała, że jej działania nie wyczerpują przesłanek naruszenia dóbr osobistych wskazanych przez powódkę ani znamion czynów nieuczciwej konkurencji.

Pismem przygotowawczym z dnia 29 kwietnia 2013r. powódka podtrzymała żądanie pozwu, wskazując, między innymi, że umieszczenie przez pozwaną danych powódki

na stronie internetowej buduje własną wiarygodność pozwanej przez stwarzanie wrażenia, jakoby pozostawała ona w stałej współpracy z renomowanymi autosalonami, w tym powódką, co nigdy nie miało miejsca.

Pozwana w piśmie z dnia 15 maja 2013r. podtrzymała swoje stanowisko procesowe podkreślając, że nie używa firmy powódki lub jej części w prowadzonej działalności gospodarczej, jako firmy własnej i nie narusza funkcji identyfikującej firmy powódki

Na rozprawie w dniu 17 czerwca 2013r. powódka wskazała, że podstawą pozwu jest ochrona dobra osobistego strony powodowej w postaci prawa do nazwy i firmy powódki oraz niezakłóconego korzystania z tego prawa, prawo do wyłącznego decydowania o sposobie korzystania z nazwy i firmy powódki, natomiast wskazane naruszenia dobrego imienia powódki, wiarygodności, reputacji zostały wskazane nieco na wyrost.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka, działająca pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i mająca siedzibę we W. pod adresem ul. (...), jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS: (...), zaś jej przedmiot działalności obejmuje, między innymi sprzedaż samochodów osobowych i furgonetek, konserwację i naprawę pojazdów samochodowych, a jej współnikami są : M. K. (1), E. K. (1), M. K. (2), E. K. (2).

Powodowa spółka od 2003r., będąca spółką o charakterze rodzinnym, z uwagi

na skład udziałowców, prowadzi autoryzowany salon pojazdów marki C.

we W., a wcześniej prowadziła również mechanikę i posiadała w tym zakresie autoryzację innych producentów pojazdów (dowody: informacja z KRS – k. 6-12, zeznania członka zarządu powódki M. K. (1) – zapis k. 77)

Pozwana spółka prowadzi działalność, między innymi w zakresie sprzedaży samochodów osobowych i furgonetek, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, usług wspomagających usługi finansowe, w tym pośrednictwa w zakresie zakupu samochodów nowych (dowody: odpis i informacja z KRS – k. 49-56), która to okoliczność nie była też zaprzeczona w toku postępowania.

Pozwana na prowadzonej przez siebie internetowej o adresie <http://www.superauto.com.pl/dealer-marki-c.,5,pr,c..html>, a w zasadzie na jednej z zakładek strony umieściła dane dotyczące firmy powódki i jej adresu siedziby

- (...) Sp. z o.o. (...) 75 (...)-(...) W.”, która to zakładka po otwarciu nosi tytuł „Dealerzy samochodów nowych”, wśród których wymienieni są również sprzedawcy samochodów marki C. z tereny całego kraju, z podziałem na województwa, co było okolicznością niekwestionowaną przez strony i wynikało również z wydruków stron internetowych (k. 36-42) i zeznania członka zarządu powódki M. K. (1) (zapis k. 77).

Stron nie łączyły żadne stosunki handlowe, powódka nie udzielała pozwanej pozwolenia na posługiwanie się jej firmą i adresem (zeznania członka zarządu powódki M. K. (1) - zapis k. 77)

Wezwaniem z dnia 5 września 2012r. powódka wezwała pozwaną do usunięcia danych powódki ze strony internetowej <http://www.superauto.com.pl> wskazując, że dane powódki umieszczono bez jej wiedzy i zgody, przy braku jakichkolwiek współpracy stron, od której to współpracy powódka się odżegnuje i nie życzy sobie kojarzenia z pozwaną, co do której powszechne są w internecie negatywne opinie klientów. Wskazała też powódka na naruszenie jej dóbr osobistych. Przedmiotowe wezwanie powódka ponowiła pismem z dnia 18 października 2012r. (wezwania powódki – k. 14-17).

W odpowiedzi na wezwanie powódki, pozwana w piśmie z dnia 30 października 2012r. wskazała, że żądanie powódki uznaje za nieuzasadnione i nie zostały naruszone dobra

osobiste powódki. Strona internetowa prowadzona przez pozwaną ma charakter informacyjny, a zakładka zawierająca listę dealerów samochodów osobowych zawiera dane jawne i ogólnodostępne, którymi pozwana posługuje się wyłącznie informacyjnie i w żaden inny sposób z nich nie korzysta ani ich nie eksploatuje.

Sąd ograniczył dowód z przesłuchania stron do przesłuchania członka zarządu powódki M. K. (1) (k.79), z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo pozwanej i pozostałych członków zarządu pozwanej.

Sąd zważył, co następuje:

Strona powodowa powołując się na przedstawiony stan faktyczny wskazała na źródło jej uprawnień do żądań wskazanych w pozwie, leżące w przepisach o naruszeniu prawa do dobrego imienia, wiarygodności, reputacji, prawa do wyłącznego decydowania o sposobie korzystania z firmy i adresu powódki (art. 23 k.c. i art. 24 k.c. w zw. z art. 43 k.c.) i, jak się wydaje, naruszenia jej prawa do firmy (art. 43¹⁰ k.c.).

Zgodnie z art. 43² § 1 k.c. przedsiębiorca działa pod firmą, w myśl art. 43³ § 1 i 2 k.c. firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku, jak i firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

Firmą osoby prawnej w myśl art. 43⁵ k.c. jest jej nazwa oraz obligatoryjny element w postaci określenia formy prawnej, a ponadto może zawierać elementy fakultatywne wskazujące na przedmiot działalności, siedzibę osoby oraz inne określenia dowolnie obrane, jak i może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy.

Firma, która jest nazwą pod którą działa przedsiębiorca służy przede wszystkim identyfikacji przedsiębiorcy w obrocie gospodarczym – cywilnoprawnym oraz publicznoprawnym i należy do praw podmiotowych przedsiębiorcy. Firma przedsiębiorcy musi odróżniać się dostatecznie od firm innych przedsiębiorców działających na tym rynku, przy czym porównanie to, w kontekście przepisów k.c., zasadniczo powinno odbywać się przez porównanie pełnego brzmienia firm – rdzenia i dodatków obligatoryjnych oraz fakultatywnych (por. w Andrzej Janiak, Komentarz do art. 43³ k.c. Kodeksu Cywilnego, SIP LEX, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 maja 2009r., sygn. akt V ACa 26/09, SIP LEX nr 519336).

W ocenie Sądu porównanie pełnych firm stron niniejszego postępowania prowadzi do wniosku, że firmy powódki i pozwanej w sposób zdecydowany odróżniają się w warstwie słownej i znaczeniowej.

Pozwana nie działała w obrocie gospodarczym pod firmą powódki, nie podszywała się pod firmę powódki, jak i nie przejmowała klienteli powódki przy użyciu jej firmy.

Zgodnie z art. 43¹⁰ k.c. przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne, a w razie dokonanego naruszenia może on żądać usunięcia jego skutków w sposób opisany w przepisie. Przywołany przepis przyjmuje domniemanie bezprawności naruszenia prawa do firmy, co nie zwalnia jednak przedsiębiorcy dochodzącego roszczeń z tytułu naruszenia prawa do firmy, stosownie do art. 6 k.c., od udowodnienia zagrożenia prawa do firmy, czy też jego naruszenia.

W ocenie Sądu ustalony stan faktyczny nie dawał podstaw do przyjęcia, że firma pozwanej, nie odróżniała się dostatecznie od firmy powódki, czy też, żeby wprowadzała w błąd,

w rozumieniu art. 43³ § 1 i 2 k.c., w związku z czym Sąd przyjął, że brak było podstaw do uwzględnienia powództwa w oparciu o zagrożenie, czy też naruszenia prawa powódki do firmy.

Podkreślenia wymaga, że nazwa osoby prawnej jest odpowiednikiem nazwiska osoby fizycznej, które jest wymienione w art. 23 k.c. i chronione art. 24 k.c., przy czym ochrona dóbr osobistych osób prawnych obejmuje zasadniczo dobra związane z jej funkcjonowaniem w obszarze prowadzonej działalności i ma charakter obiektywny, z uwagi na prawną konstrukcję osoby prawnej.

Przyjmuje się, że przepis art. 43¹⁰ k.c. nie wyłącza prawa do ochrony firmy (nazwy) osoby prawnej na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 43 k.c. (por. w: System Prawa Prywatnego, Tom 1, Prawo cywilne - część ogólna pod redakcją Marka Safjana, Wydawnictwo C.H. Beck Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa 2007, s. 1125-1126, Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga pierwsza, Część ogólna, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2007, s. 165).

Również zaznaczyć należy, że katalog dóbr osobistych prawnie chronionych, wskazanych w art. 23 k.c. nie jest katalogiem zamkniętym i odnieść to należy również do dóbr osobistych osób prawnych, wśród których wskazywane są takie dobra, jak dobre imię osoby prawnej, w tym reputacja, wiarygodność, nietykalność pomieszczeń osób prawnych, tajemnica korespondencji.

Powódka wskazała, że używanie jej danych – firmy i adresu siedziby na stronie internetowej pozwanej narusza jej dobra osobiste w postaci dobrego imienia, wiarygodności, reputacji, jednakże samego naruszenia wskazanych przez siebie dóbr osobistych nie wykazała w żaden sposób, co więcej nie wynika z dokonanych ustaleń faktycznych, opartych o zaoferowany przez strony materiał dowodowy, aby do naruszenia przedmiotowych dóbr osobistych doszło, nie wykazała, a nawet nie wskazała powódka w jakim aspekcie wskazane dobra osobiste, czy też odmiany dobra osobistego w postaci dobrego imienia, zostały naruszone, w związku z podaniem firmy i adresu powódki na stronie internetowej pozwanej.

Dane umieszczone na stronie internetowej pozwanej nie zawierały żadnych sądów wartościujących, nie sugerowały współpracy stron i miały wyłącznie charakter informacyjny oraz zostały umieszczone w neutralnym kontekście innych

autoryzowanych sprzedawców pojazdów bez jakiegokolwiek komentarza oraz zawierały, co najważniejsze, prawidłową firmę powódki i jej adres, zgodny z wpisaniem do KRS oraz były prawdziwe, co do prowadzenia przez powódkę autoryzowanego salonu sprzedaży pojazdów marki C..

Sąd nie dopatrzył się w tego rodzaju działaniach pozwanej naruszenia dobra osobistego powódki (dobrego imienia, wiarygodności, reputacji), w związku z czym powództwo w tym zakresie, jako nieudowodnione, oddalono.

Kolejnym dobrem osobistym wskazanym przez powódkę, jakkolwiek niezbyt precyzyjnie, a naruszonym, w ocenie powódki, przez pozwaną było prawo do wyłącznego decydowania o sposobie korzystania z nazwy powódki/prawo do dysponowania swoją nazwą.

Jak już wskazano katalog dóbr osobistych osób fizycznych i prawnych nie jest zamknięty, w związku z czym wymagało rozważenia, czy wskazywane przez powódkę dobro osobiste w ogóle przysługuje osobie prawnej, a jeżeli tak, czy doszło do naruszenia tegoż dobra, a w dalszej kolejności, czy naruszenie było bezprawne.

Wskazać należy, że o ile prawo do własnych danych osobowych, stanowiących formę prawa do prywatności, gdyż w tym aspekcie należałoby, zdaniem Sądu, rozważać przywołane przez powódkę dobro osobiste, może przysługiwać osobom fizycznym, o tyle w przypadku osób prawnych istnienie tego rodzaju prawa jest poddawane w wątpliwość (por. w: System Prawa Prywatnego, Tom 1, Prawo cywilne - część ogólna pod redakcją Marka Safjana, Wydawnictwo C.H. Beck Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa 2007, s. 1142-1147).

Zauważyć też należy, że o ile w przypadku osób fizycznych dane osobowe są chronione przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 51) oraz ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 ze zm.),

to w przypadku osób prawnych ustawodawca nie zdecydował się na podobną ochronę danych jawnych osób prawnych, w tym firmy i adresu siedziby. Wskazać należy, że w przypadku osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą muszą one się godzić na ujawnienie swoich danych (firmy i adresu) innym podmiotom życia gospodarczego, podmiotom funkcjonującym na rynku, które też mają pełne prawo do uzyskania tych informacji, jak i, zdaniem Sądu, przekazywania ich innym uczestnikom rynku - kontrahentom, klientom w celach informacyjnych.

Zdaniem Sądu dobro osobiste wskazywane przez powódkę (prawo do wyłącznego decydowania o sposobie korzystania z nazwy powódki/prawo do dysponowania swoją nazwą) nie istnieje, a skoro tak, to nie mogło dojść do jego naruszenia przez pozwaną i powództwo oparte o tę podstawę również podlegało oddaleniu.

Nawet, gdyby przyjąć, że przedmiotowe dobro osobiste istnieje, choć zakres prawa do swoich „danych osobowych” przez osobę prawną musiałby być zawężony i sprecyzowany, z uwagi na powszechną jawność tych danych dla innych podmiotów, to uznać należałoby, że jego naruszenie przez pozwaną nie było bezprawne, gdyż dane umieszczone na stronie internetowej pozwanej były prawdziwe co do firmy powódki, jej adresu i prowadzenia przez powódkę autoryzowanego salonu sprzedaży pojazdów marki C..

Marginalnie wskazać należy, że powódka nie wykazała również w toku postępowania aby pozwana cieszyła się złą sławą, niską wiarygodnością, czy też aby wykorzystywała renomę powódki do budowania własnej wiarygodności i renomy. Nie znalazł też Sąd podstaw do stosowania w niniejszej sprawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r.

o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz. U z 2003r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.), przy czym w tym zakresie powódka nie przytaczała okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu; z pozwu wynikało wyraźnie, że strona powodowa wywodzi roszczenia z naruszenia jej dóbr osobistych.

Reasumując, nie znajdując podstaw faktycznych i prawnych dla uznania, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych wskazywanych przez powódkę Sąd oddalił powództwo

o zobowiązanie pozwanej do usunięcia ze wskazywanej strony internetowej danych powódki, czego konsekwencją było oddalenie roszczeń majątkowych powódki (zadośćuczynienia pieniężnego i zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny). Uwzględniając wyżej ustalony stan faktyczny oraz wskazane przepisy prawa i naprowadzone okoliczności prawne Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu należnych pozwanej, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w stawkach minimalnych – 360 zł i 600 zł oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., mając na względzie, że powódka przegrała proces w całości.

Koszty zastępstwa procesowego strony pozwanej znajdowały uzasadnienie w przepisach § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 i § 10 ust. 2 w zw. z § 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.); z tytułu prowadzenia sprawy o ochronę dóbr osobisty przyznano wynagrodzenie w stawce minimalnej - 360 zł, zaś w zakresie roszczeń majątkowych wskazanych w pozwie o wartości 3.000 zł przyznano stawkę minimalną dla tejże wartości przedmiotu sprawy, to jest kwotę 600 zł.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny i przepisy prawa oraz zważenia prawne przedstawione wyżej Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Arkadiusz Przybyło